

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/17253-35
Saksbehandler Mia Smørdal Krokvik

Utvalg	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	12.11.2024
Ungdommens fylkesutvalg 2024	13.11.2024
Hovedutvalg for utdanning og folkehelse	19.11.2024
Fylkestinget	10.12.2024

Utredning av inntaksmodeller for videregående opplæring i Agder

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Hovedutvalg for utdanning og folkehelse vedtar å videreføre dagens inntaksmodell, modell 2 - nærscoleprinsippet.

Vedlegg

Høringsdokument - utredning av inntaksmodeller for videregående opplæring i Agder

Høringssvar fra Kristiansand kommune - Inntaksmodeller for videregående skoler i Agder

Høringssvar Inntaksmodeller - Ungdommens bystyre i Kristiansand

Høringssvar - Inntaksmodeller for videregående skole i Agder - Tangen vgs,

Inntaksmodeller for videregående skoler i Agder - høringssvar fra Arendal videregående skole

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Byremo videregående skole

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Kvadraturen videregående skole

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Bykle kommune

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra klubben i Utdanningsforbundet ved Sam Eyde videregående skole

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Tvedestrand videregående skole

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Åmli kommune

Svar på høring inntaksforskrift H-24

Høringssvar fra Utdanningsforbundet Tvedestrand vgs vedrørende inntaksmodell til videregående skole

Høring inntaksforskrift

Høringsinnspill fra IMS

Inntaksmodeller for videregående skoler i Agder - høringssvar fra VIRKE

Inntaksmodeller for videregående skoler i Agder - høringssvar fra Evje og Hornnes kommune

Høringssvar UDF på Kvadraturen vgs om inntaksmodeller i Agder fylkeskommune

Inntaksmodeller for videregående skoler i Agder - høringssvar fra Utdanningsforbundet i Evje og Hornnes

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Kristiansand katedralskole Gimle

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Tvedestrand kommune

Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Setesdal videregående skole
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra NHO Agder
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Sirdal videregående skole
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar - Saksframlegg med vedtak fra Valle kommune
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Mandal videregående skole
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra lokallaget Utdanningsforbundet Risør 240924
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Utdanningsforbundet
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - vedtak fra Setesdal Interkommunal politisk råd
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Risør videregående skole
Høringssvar - utredning av inntaksmodellere til videregående opplæring i Agder -LO Agder
Lokal inntaks- og formidlingsforskrift 2024 - høringssvar fra Vågsbygd videregående skole
Høringssvar inntaksforskrift Dahlske Vgs
Utgreiing av inntaksmodellar til vidaregåande skuler i Agder - Saksutskrift -
Høyringsinnspel fra Åseral kommune
Tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder - 2025/2026 - høringssvar fra Vågsbygd videregående skole

Sammendrag

Basert på innhentet informasjon og forskning skissert i høringsdokumentet, sammen med høringsinnspillene vi har fått inn i høringen knyttet til denne saken, foreslår administrasjonen å videreføre dagens inntaksmodell, modell 2 – nærskoleprinsippet.

Alle som har sendt inn høringsinnspill trekker frem modell 2 og flere skisserer samtidig hvorfor modell 1 – fritt skolevalg og modell 3 - fritt skolevalg med tre inntaksområder, ikke er anbefalt å innføre i Agder. Flere av de som har sendt inn høringsinnspill har også kommentert at tilleggsmodell 2B kan være en god løsning for å avhjelpe utfordringene vi har i Kristiansandsregionen, men etter nøyere vurdering og dialog med systemansvarlig i IST, har administrasjonen landet på at en slik løsning blant annet vil være teknisk vanskelig å gjennomføre og vanskelig å forklare til ungdommen som skal søke.

Valg av inntaksmodell påvirker § 3 i lokal inntaks- og formidlingsforskrift for Agder fylkeskommune, da denne paragrafen beskriver hvilken inntaksmodell Agder har. Basert på vedtak i denne saken, vil den lokale forskriften oppdateres dersom vedtaket fører til en endring.

Resten av den lokale inntaks- og formidlingsforskriften blir revidert basert på ny opplæringslov og tilhørende forskrift. Disse endringene legges frem som orienteringssak i samme politiske utvalg som denne saken skal behandles i.

Saksopplysninger

Bakgrunnen for denne saken er vedtak fra Fylkestinget 12. desember 2023. Her ble det bestilt en politisk sak som ser på ulike inntaksmodeller for inntak til Vg1 i Agder fylkeskommune.

«Fylkestinget ber administrasjonen legge frem en sak om justering av inntaksforskriften fra og med skoleåret 2025/2026. Saken må utrede ulike modeller som gir elevene mer valgfrihet og mindre ulikhet mellom elever i de ulike nærskolesonene. Det er et klart mål å opprettholde dagens desentraliserte skolestruktur. Kunnskapsgrunnlaget i saken bør derfor inneholde erfaringer fra andre fylker med desentralisert skolestruktur og fritt skolevalg, i tillegg til norsk forskning på konsekvenser av ulike inntaksmodeller.»

Inntaksmodell for Agder fylkeskommune er beskrevet i § 3 i lokal inntaks- og formidlingsforskrift. Vedtak i denne saken vil kunne føre til endringer i denne paragrafen.

Resterende paragrafer i lokal inntaks- og formidlingsforskrift er revidert i egen orienteringssak, basert på endringer i ny opplæringslov og forskrift til opplæringsloven.

Medvirkning/høringsinnspill

Høringen for inntaksmodeller i Agder fylkeskommune, ble sendt på høring 10.juni 2024 med høringsfrist 3.oktober 2024.

Høringen har vært åpen for at alle kan sende inn høringsinnspill, men den ble spesifikt utsendt til offentlige videregående skoler i Agder, kommunene i Agder, opplæringskontorer og næringslivets organisasjoner. Totalt har det kommet inn 34 høringsinnspill og disse ligger vedlagt saken i sin helhet.

Høringsinnspillene er enstemmige i at Agder burde videreføre inntaksmodell 2, nærscoleprinsippet. Noen mener også at tilleggsmøll 2B for Kristiansand kan være fornuftig.

Denne høringen gjelder kun valg av inntaksmodell i Agder. Innspill som foreslår endring i nærscoleregioner, flere unntak som burde innføres og lignende, vil vurderes når resten av lokal inntaks- og formidlingsforskriften skal revideres. En slik revidering vil vurderes neste år, da man vil ha erfart mer av hvilke konsekvenser nytt lovverk vil ha for inntak og formidling i Agder.

Vurderinger

Beskrivelse av de ulike forslagene til inntaksmodeller og kommentarer angående dimensjonerings for hver av disse, finnes i høringsdokumentet som ligger vedlagt saken. Det samme gjør definisjoner av begrep og prinsipper som brukes i denne saken.

Her vil vi gå gjennom administrasjonens totale vurderinger for å vise hvorfor vi lander på forslaget om å videreføre dagens inntaksmodell, nærscoleprinsippet.

Vi har forsøkt å sette de ulike modellene opp i forhold til ulike interesser og kriteriene presentert i høringsdokumentet, og administrasjonens vurdering av disse.

Modell 1 = Fritt skolevalg

Modell 2 = Nåværende modell, nærscoleprinsipp

Modell 2B = Nærscoleprinsipp med tillegg – inntak etter utdanningsprogram i Kristiansand

Modell 3 = Fritt skolevalg i 3 regioner

Nedenfor har vi forsøkt å illustrere med farger hvordan de ulike modellene vil ha virkning på sentrale faktorer.

- Grønn betyr at interessen eller kriteriet innfris.
- Gul betyr at interessen eller kriteriet innfris delvis.
- Rød betyr at interessen eller kriteriet ikke innfris.

	Modell 1	Modell 2	Modell 2B	Modell 3
Elever med gode innsøkingsskarakterer				
Elever med dårlige innsøkingsskarakterer				
Samfunnets behov for arbeidskraft				
Desentralisert skoler				
Randsoneproblematikk				
Økt gjennomføring				
Oppfylle søkers 1. ønske utdanningsprogram				
Bærekraft - kortreiste elever				
Ikke flytte på Vg1				
Kombinerte skoler				
Forvaltning/formidling av modell				

Tabell 1: Illustrasjon med farger hvordan de ulike inntaksmodellene vil ha virkning på sentrale faktorer.

Som vi har forsøkt å skissere i tabell 1, noe forenklet, er det flere momenter i Agders skole- og tilbudsstruktur som fritt skolevalg vil kunne påvirke negativt.

Det er blant annet ønskelig å opprettholde en desentralisert skolestruktur og dette mener vi best ivaretas med å sikre at skolene fylles med elever fra nærområdet.

Det er også vår klare forventning at flere ungdommer fra randsoneområder vil søke til byene enn motsatt ved et fritt skolevalg. Det kan resultere i at sentrumselever med lavere poengsum flyttes ut av byen til skoler de ikke har søkt. Vi forventer at det vil slå negativt ut i med tanke på frafall og omvalg.

Ungdomskullet som skal søke inn til videregående skole for skoleåret 2025/2026 er stort sammenlignet med andre år. Det vil være en forsterkende faktor på de utfordringer nevnt ved fritt skolevalg. Det vil spesielt gjøre det vanskelig for ungdom med lave inntakspoeng i Kristiansand, som allerede er de i fylket med lavest oppfylling av sine førsteønsker. Vi har som fylke ikke råd til å eksperimentere med en løsning som i første omgang vil ramme de svakeste elevene. Med et synkende elevtall vil det i neste runde treffe skolene med svakest innsøking.

Vi kan styre mye via valg av inntaksmode, men den kan ikke stå alene. Det er viktig at vi ser dette sammen med dimensjoneringsarbeidet og arbeid med skole- og tilbudsstruktur. Øker man antallet ungdommer som kan søke på de største og mest populære skolene, uten å utvide skolenes kapasitet gjennom skolestruktur og tilbudsstruktur, vil flere ungdommer med lave inntakspoeng tape kampen om plassene i sitt nærmiljø.

Vi mener modell 2 – nærskoleprinsippet, underbygges av forskningsresultatene som sammenfattes av Sandør. Her vises det til at ulempene ved fritt skolevalg kan motvirkes ved å ha bestemte inntaksområder eller ved å innføre ekstrapoeng eller kvoter for noen grupper. Dette mener administrasjonen samsvarer med dagens modell som gir tilleggspoeng for å søke i egen inntaksregion.

Fylkeskommunedirektørens erfaring er at nærskoleprinsippet slik vi har det i dag, fungerer godt. Dette bekreftes også i høringsinnspillene til denne saken.

Når dette i tillegg understøttes av forskning, konkluderer vi med at nærskoleprinsippet fremdeles er det beste valget av inntaksmode i Agder. Tabell 1 viser også at nærskoleprinsippet slår best ut for relevante interesser og kriterier for videregående opplæring i Agder.

I høringen skisserte vi modell 2B som et tillegg til modell 2 – nærskoleprinsippet, og utdypet hvorfor dette kunne være et fornuftig tillegg til dagens inntaksmode. Modell 2B ville kunne bidra til å sikre at flere søkere kommer inn på sitt førsteønske av utdanningsprogram, og det vil kunne bidra til en hensiktsmessig oppfylling av planlagte skoleplasser. På den andre siden, vil det redusere friheten til søkeren å velge skole. Flere vil da få tilbud på en skole de ikke har ønsket seg til og da kan man diskutere om vi tar hensyn til elevens beste.

Etter dialog med systemansvarlige i IST, ser vi også at det vil være teknisk vanskelig å sette opp en matrise for videresøk innad i Kristiansand som gjør at dette blir mest mulig rettferdig. Videresøket må defineres med en rekkefølge for skolene i Kristiansand og da vil noen skoler måtte rangeres lavere enn andre. Dette er ikke ønskelig. Ideelt sett ønsket vi også, ved en innføring av denne typen videresøk, å kunne legge inn noen unntak slik at f.eks. elever som bor i den ene utkanten av regionen, ikke skal videresøkes til skoler på andre siden av regionen. pga. reisevei. Dette er ikke mulig å få til teknisk sett uten at det blir problematisk for resten av inntaket.

Det er også verdt å ta med seg i denne diskusjonen, at Trøndelag fylkeskommune har forsøkt en relativt lik modell for søkere i Trondheim, men har valgt å gå bort fra den igjen og har nå et rent nærskoleprinsipp.

Med bakgrunn i momentene vi nevner ovenfor, foreslår vi at tilleggsmøll 2B ikke innføres i tillegg til møll 2 – nærscoleprinsippet.

Elevens beste

Elever med høye inntakspoeng får et godt tilbud ved alle våre skoler, og alle data viser at de gjennomfører uansett. Det er elevene med lave inntakspoeng og svakere forutsetning for å lykkes vi må ta et særlig ansvar for. Det er fylkeskommunedirektørens oppfatning at eksisterende inntaksmøll best hensyn til elevens beste. Frafall og omvalg er ressurskrevende både menneskelig og økonomisk.

Regionplan Agder

Det er et vedtatt hovedmål i Regionplan Agder 2030 at alle elever skal fullføre videregående opplæring med en kompetanse som gjør dem klare for arbeids- og samfunnslivet. Faktorer som tilgang på 1.ønske og reiseavstand til skole er faktorer som vi vet har stor betydning for gjennomføring.

Økonomiske konsekvenser

Videreføring av dagens inntaksmøll, møll 2 - nærscoleprinsippet, vil ikke ha noen økonomiske konsekvenser utover det økonomiske nivået vi ligger på i dag.

Konklusjon

Det er fylkeskommunedirektørens vurdering at en ren videreføring av nåværende inntaksmøll, nærscoleprinsippet, er å anbefale. Dette i tråd med høringsinnspillene, forskningen og dialog med systemansvarlige i IST. Det er den mest sosialt bærekraftige løsningen, og en løsning som ivaretar elevene på best mulig måte.

Kristiansand, 31.10.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
Fylkesdirektør for utdanning